

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 80/2010-41

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. júla 2010 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. M., B., zastúpeného advokátkou JUDr. Z. Č., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 50/08 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bánovce nad Bebravou v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 50/08 p o r u š i l základné právo J. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. J. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bánovce nad Bebravou povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. M. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 373,14 € (slovom tristosedemdesiattri eur a štrnásť centov), ktoré je Okresný súd Bánovce nad Bebravou povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. Z. Č., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 80/2010-17 zo 16. februára 2010 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 50/08 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 5. októbra 2007 podal na okresnom súde návrh na zvýšenie výživného pre svoju dcéru. S týmto konaním bolo zároveň spojené aj konanie o návrhu matky maloletej na zmenu zverenia starostlivosti o maloletú, ako aj na určenie výživného. Prvé pojednávanie v tomto napadnutom konaní bolo nariadené na 17. marec 2009, ktoré bolo z dôvodu vykonania dokazovania výsluchom účastníkov a účastníkmi navrhnutých svedkov odročené na 29. apríl 2009.

K následnému postupu okresného súdu sťažovateľ uviedol, že „*Hoci vykonaním dokazovania svedeckými výpoveďami a výsluchom účastníkov konania na pojednávaní odročenom na deň 29. 04. 2009 bolo dostatočne preukázané, že nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu rozhodnutia o zverení maloletej(...) bolo pojednávanie nariadené na deň 29. 04. 2009 bezúčelne odročené na ďalší termín, a to na deň 29. 05. 2009.*

Pojednávanie vytyčené na deň 29. 05. 2009 ani po 7,5 hodinovom trvaní nevedlo k ukončeniu veci, namiesto toho súd uložil účastníkom zúčastniť sa troch konzultácií na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v približne týždňových intervaloch.

Ani po vykonaní týchto troch konzultácií súd ďalšie pojednávanie vo veci nevytyčil ale nariadil ďalšie konzultácie.

(...) Výsledkom toho všetkého je udržiavanie právnej neistoty účastníkov, ale najmä nerešpektujúc záujmy maloletej(...), podieľanie sa na pretrvávajúcej obáv u maloletej(...) z toho, že môže byť vytrhnutá z jej známeho prostredia a od ľudí, ktorých ľúbi, a jej ďalšie vystavovanie stresujúcim situáciám negatívne vplyvujúcim na jej zdravý fyzický a psychický vývoj.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má sťažovateľ za to, že príslušný súd svojim konaním prispieva k vzniku prieťahov v súdnom konaní a k porušeniu základného práva jednotlivca na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. (...)“.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Nesprávnym postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou v právnej veci(...) vedenej(...) pod sp. zn. 3P/50/2008, bolo porušené nasledovné ústavné právo sťažovateľa:

Podľa článku 48 ods.2) vety prvej Ústavy(...), každý má právo aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov(...)

Podľa článku 6 veta prvá Dohovoru(...) má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou v konaní sp. zn. 3P/50/2008 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 20.000,-€ /slovom dvadsaťtisíc eur/, ktoré je Okresný súd Bánovce nad Bebravou povinný sťažovateľovi vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Bánovce nad Bebravou je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy vrátane trov právneho zastúpenia, ktoré v prípade úspechu sťažovateľ vyčísli.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 282/2010 z 11. júna 2010 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 24. júna 2010.

2.1 Predsedníčka okresného súdu poukázala na skutočnosť, že v predmetnej veci bol 18. decembra 2009 vyhlásený rozsudok, ktorý bol 20. mája 2010 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) potvrdený. Okrem podrobnej chronológie úkonov vykonaných okresným súdom v danej veci uviedla, že: *„Vec starostlivosti súdu o maloletú(...), v ktorej sťažovateľ namieta porušenie práva podľa článku 48 ods. 2 vety prvej Ústavy(...) bola pôvodne vedená na Okresnom súde Trenčín (odovzdávajúci súd, sp. zn. 32P/92/2007). Následne od roku 2008 bola pridelená na konanie a rozhodnutie pod novou sp. zn. 3P/50/2008 v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva na základe zákona č. 511/2007 Z. z. na novozriadený Okresný súd Bánovce nad Bebravou(...)*

Uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 3P/50/2008-61 zo dňa 25. 02. 2008 súd rozhodol o spojení vecí, a to konanie začaté dňa 07. 03. 2007 na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 32P/92/2007 (návrh matky mal. o zverenie mal. do jej osobnej starostlivosti a určenie výživného a návrh na úpravu styku), vedené na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 3P/50/2008 u konanie začaté dňa 05. 10. 2007 na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31P/327/2007 (návrh otca o zvýšenie výživného na mal.), vedené na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 31P/48/2008.

Súd vo veci starostlivosti súdu o mal. Kristínu sp. zn. 3P/50/2008 rozhodol dňa 18. 12. 2009. Proti rozsudku bolo podané odvolanie matkou mal. Kristíny. Odvolací súd o odvolaní rozhodol dňa 20. 05. 2010 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 9CoP/23/2010-474 zo dňa 20. 5. 2010, tak že rozsudok Okresného súdu Bánovce nad

Babravou č. k. 3P/50/2008-438 potvrdil. Účastníkom konania bolo rozhodnutie odvolacieho súdu expedované dňa 31. 05. 2010.

Pri posudzovaní otázky, či v tomto súdnom konaní došlo porušeniu práva sťažovateľa, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov uvádzam, že vec po právnej stránke nie je zložitá. Je však náročná po stránke skutkovej, v ktorej bolo potrebné pre rozhodnutie vo veci vykonať rozsiahlejšie dokazovanie, a to vzhľadom na skutočnosť, že ide konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, na návrh matky o zmenu zverení mal. dieťaťa, ktorý podala 07. 03. 2007, po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Taktiež konštatujem, že v roku 2006 podala matka mal. Kristíny návrh na úpravu styku s maloletou. Na zistenie skutkového stavu súd nariadil znalecké dokazovanie (nakoľko Okresný súd Bánovce nad Bebravou konal a rozhodoval po roku 2008 a pre súd je rozhodujúci stav v čase vyhlásenie rozhodnutia), ktorý bol nariadený práve v konaní o úprave styku, kde sa mal ustanovený znalec vyjadriť či pripadá v tomto štádiu do úvahy prípadná zmena zverenia mal. Kristíny do výchovy i opateru matky, (návrh na nariadenie znaleckého dokazovania v tomto rozsahu v konaní o úpravu styku sp. zn. 3P/105/2008 navrhool zástupca sťažovateľa) čo bolo aj predmetom konania vo veci sp. zn. 3P/50/2008. Táto skutočnosť mala za následok predĺženie predmetného konania vo veci starostlivosti o maloletú. Rozsiahlejšie a časovo náročnejšie dokazovanie si vyžiadali samotní účastníci konania. V konaní boli vypočúvaní svedkovia, ktorých v priebehu konania navrhli tak matka maloletej ako i sťažovateľ. Som toho názoru, že vzhľadom na nutnosť vykonania dokazovaniu, vypočutím účastníkov a vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých tak sťažovateľom i ostatnými účastníkmi konania možno považovať predmetné konanie za vecne zložitejšie. V tejto o súvislosti poukazujem na ust. § 120 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého vo veciach, v ktorých konanie možno začať i bez návrhu, je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhli. Predmetom konania je vec, v ktorom konanie podľa ust. § 81 ods. 1 O. s. p. môže začať i bez návrhu. (...)

V predmetnej veci sú plynule vykonávané úkony od februára 2009, kedy boli súdom vykonané úkony za účelom prípravy pojednávania, boli vo veci nariadené pojednávania a uskutočnené pojednávanie, vykonávané ďalšie úkony súdu za účelom úplného zistenia stavu veci potrebného pre rozhodnutie. Taktiež súd rozhodoval o návrhu účastníka (matky mal.

dieťaťa) o predbežnom opatrení, o ktorom súd rozhodol bez zbytočných prietáhov. Väčší časový odstup pri jednotlivých úkonoch (určenia termínu pojednávania) bol spôsobený zaťaženosťou sudkyne (pri vzniku funkcie je boli pridelené veci opatrovanské a veci starostlivosti súdu o maloletých, trestné veci, obchodné veci, dedičské veci a veci o úschovách) v jej oddelení, pričom následne sa už vo veci konalo. Tieto skutočnosti boli sťažovateľovi oznámené v odpovedi zo dňa 23.07.2009 na jeho sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú sťažovateľ dňa 25. 06. 2009 podal predsedovi súdu. Po prešetrení tejto sťažnosti vzhľadom na charakter prejednávanej veci bolo predsedom súdu k veci vydané dňa 23. 07. 2009 upozornenie vybavovať vec plynulo bez zbytočných prietáhov, vo veci zákonná sudkyňa konala, ktorá skutočnosť vyplýva z rozpisu úkonov a v súčasnosti je predmetná vec rozhodnutá. Mám za to, že v konaní nedošlo k subjektívnym prietahom zo strany tunajšieho súdu. Sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou žiada prikázať Okresnému súdu Bánovce nad Bebravou vo veci konať bez prietáhov navrhujem zamietnuť, lebo konanie, ako bolo uvedené vyššie, bolo fakticky skončené (v súčasnosti súd už doručuje rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý rozsudok okresného sudu potvrdil) a navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní porušené nebolo a nepriznal sťažovateľovi nim žiadané finančné odškodnenie a náhradu trov konania.“

2.3 Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu uviedla, že návrhy sťažovateľa na vykonanie znaleckého dokazovania, ako aj iné návrhy účastníkov konania na vykonanie dokazovania, ktoré súd považuje za skutočnosti, ktoré mali prispieť k celkovej dĺžke konania, „*neospravedlňuje súd v tom, že on sám nevedol konania tak, aby rešpektoval záujem jednotlivca na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a chránil záujmy maloletej*“.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 P 50/08:

Dňa 7. marca 2007 matka maloletého dieťaťa v pozícii navrhovateľky podala Okresnému súdu Trenčín (ďalej aj „súd“) návrh na zmenu zverenia a určenia vyživovacej povinnosti zo strany otca maloletej (sťažovateľa) registrovaný pod sp. zn. 32 P 92/07.

Dňa 16. apríla 2007 súd vydal uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka maloletej.

Dňa 2. októbra 2007 súd určil termín pojednávania na 9. november 2007.

Dňa 5. októbra 2007 sťažovateľ podal návrh na zvýšenie výživného na maloleté dieťa (konanie začaté na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31 P 327/07, vedené na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 3 P 48/2008).

Dňa 9. novembra 2007 pojednávanie bolo odročené na účely vykonania návštevy na referáte poradensko-psychologických služieb.

Dňa 12. novembra 2007 súd uznesením rozhodol o povinnosti rodičov maloletej uskutočniť návštevu referátu poradensko-psychologických služieb.

Dňa 25. februára 2008 okresný súd rozhodol o spojení vecí, konanie začaté na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 32 P 92/07, vedené na okresnom súde pod sp. zn. 3 P 50/08 a konanie začaté na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31 P 327/07, vedené na okresnom súde pod sp. zn. 3 P 48/2008 sa spojilo na spoločné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pod sp. zn. 3 P 50/07.

Dňa 16. februára 2009 okresný súd určil termín pojednávania na 17. marec 2009 a zároveň si vyžiadal správy potrebné k ďalšiemu priebehu konania.

Dňa 17. marca 2009 okresný súd odročil pojednávanie na 29. apríl 2009 na účely predvolania matky, jej právneho zástupcu a svedkov.

Dňa 29. apríla 2009 okresný súd odročil pojednávanie na 29. máj 2009 na účely predvolania svedkov a doplnenia ďalšieho dokazovania.

Dňa 29. mája 2009 okresný súd odročil pojednávanie na neurčito na účely vykonania návštevy rodičov s dieťaťom na referáte poradensko-psychologických služieb a vyžiadania ďalších písomných správ, zároveň bol podaný návrh matky maloletej na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 5. júna 2009 okresný súd uznesením zamietol návrh matky dieťaťa na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 19. júna 2009 okresný súd si vyžiadal správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny P.

Dňa 25. júna 2009 sťažovateľ podal návrh na začatie disciplinárneho konania a zároveň namietal zaujatosť konajúcej sudkyne.

Dňa 1. júla 2009 okresný súd zaslal vyjadrenia sťažovateľa na vedomie matke maloletej, právnenému zástupcovi matky maloletej a kolíznemu opatrovníkovi

Dňa 9. júla 2009 okresný súd si vyžiadal správy potrebné na ďalší priebeh konania.

Dňa 9. júla 2009 okresný súd predložil vec krajskému súdu na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti.

Dňa 22. júla 2009 bol vrátený spis z krajského súdu spolu s rozhodnutím, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania vecí.

Dňa 23. júla 2009 bolo vydané opatrenie predsedníčky okresného súdu o povinnosti rozhodovať vo veci bez zbytočných prietahov.

Dňa 10. septembra 2009 okresný súd vyzval Okresný súd Bratislava II a riaditeľa ZŠ, na zaslanie správ.

Dňa 12. októbra 2009 sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na vykonanie dokazovania.

Dňa 20. novembra 2009 okresný súd určil termín pojednávania na 18. december 2009 a vyžiadal správy potrebné pre ďalší priebeh konania.

Dňa 18. decembra 2009 okresný súd vyhlásil rozsudok vo veci.

Dňa 10. februára 2010 matka maloletej podala odvolanie proti rozsudku.

Dňa 1. marca 2010 okresný súd po vykonaní úkonov týkajúcich sa podaného odvolania predložil vec krajskému súdu.

Dňa 20. mája 2010 krajský súd rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 P 50/08 dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, dĺžka napadnutých konaní podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Vec z právneho hľadiska nemožno považovať za zložitú, keď ide o bežnú agendu všeobecných súdov, a ani po skutkovej stránke nebola vec zložitá, i keď spojením viacerých vecí do jedného konania (návrh na zmenu zverenia maloletého dieťaťa spojený s určením výživného, ako aj návrh na zvýšenie výživného) si vyžadovalo zložitejšie dokazovanie. Táto samotná okolnosť však nebola takého charakteru, aby mohla byť dôvodom zbytočného predlžovania konania.

2. *Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmaných konaniach, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetných konaniach k zbytočným priet'ahom. Sťažovateľ neprispel svojím správaním k priet'ahom v konaní, povinnosti uložené súdmi plnil v stanovených lehotách, nepožiadaval o odročenie pojednávania z dôvodov na jeho strane. Sťažovateľom podaná námietka zaujatosti proti zákonnej sudkyňi mohla do určitej miery spôsobiť predĺženie konania, no vzhľadom na rozhodnutie krajského súdu ani nie mesiac od jej doručenia, táto okolnosť nemala zásadný vplyv na celkovú dĺžku konania. Navyše, využitie možností daných sťažovateľovi procesnými predpismi (napr. podľa Občianskeho súdneho poriadku) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01).*

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a konštatuje, že okresný súd bol vo veci nečinný v období od 16. apríla 2007 do 2. októbra 2007 (šesť mesiacov) a v období od 25. februára 2008 do 16. februára 2009 (dvanásť mesiacov, keď vo veci nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02).

Uvedenú nečinnosť nie je možné ospravedlniť skutočnosťami uvádzanými vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu, pričom vec bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na jej povahu a jej význam pre sťažovateľa. V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva už zdôraznil, že ak sú predmetom konania vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy majú venovať „mimoriadnu starostlivosť, pretože procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok de facto rozhodnutie o otázke predloženej súdu“ (pozri H. v. Spojené kráľovstvo, rozsudok z 8. júla 1987, § 85). Vo svetle tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie prietahov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, účelom ktorého je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (mutatis mutandis II. ÚS 66/02).

S poukazom na uvedené dôvody ústavný súd v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 3 P 50/08 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 18. decembra 2009 bol v predmetnej veci na okresnom súde vyhlásený rozsudok, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €, z dôvodu, že *„príslušný súd(...) zasahuje do zdravého vývoja maloletej(...), ktorá je vystavovaná stresujúcim situáciám, nakoľko(...) má obavy, že bude vytrhnutá z prostredia, v ktorom vyrastá od malička(...)“* a zároveň príslušný súd zasahuje do práva sťažovateľa na ochranu súkromia a práva na pokojný rodinný život.

S prihliadnutím na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, najmä vzhľadom na povahu veci považuje za primerané priznať v sume 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia – splnomocnenie z 11. septembra 2009, spísanie sťažnosti zo 17. septembra 2009, vyjadrenie z 24. júna

2010). Za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2009 patrí odmena v sume dvakrát po 115,90 €, za jeden úkon právnej pomoci vykonaný v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 €, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 352,03 €. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (2 x 6,95 € v roku 2009, 1 x 7,21 € v roku 2010) tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkovú sumu 373,14 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júla 2010